

Белотел Марія Олександрівна

Студентка 1-го курсу факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т.О.

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії права та держави факультету соціології та права НТУУ «КПІ».

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ

Кожна країна самостійно розробляє власний національний механізм запровадження гендерної рівності. У сучасному світі є декілька принципових підходів державних, політичних і громадських об'єднань по досягненню гендерного паритету в політиці.

Спеціалізовані закони – це найпоширеніший спосіб забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. Таким шляхом пішло багато держав.

В понад 100 країнах запроваджено посаду **Омбудсмена (від швед. ombudsman «представник») з рівних прав і можливостей.**

Варто навести як приклади владних органів із забезпечення гендерної рівності в таких країнах як: Албанії, Бельгії, Естонії, Іспанії, Литви.

При міністерствах зазвичай є особа, яка призначається як комісар з рівного ставлення. Саме комісари подають скарги щодо сексуальних домагань та гендерної дискримінації на розгляд до відповідних інституцій і судів. Комісари з рівного ставлення є членами міністерських однопалатних комітетів, заснованих з метою моніторингу й подальшого просування жінок на державній службі.

Мартін Бертольд зауважує, що багато чого досягнуто, але роботи ще досить: адже середній дохід жінок на 30% менший за той, що мають чоловіки, важко знайти жінок в управлінні та на вищих партійних посадах [3].

Рівноправність жінок і чоловіків є одним із питань прав людини та однією з умов забезпечення соціальної справедливості, а також необхідною й основною передумовою досягнення рівності, розвитку та миру. Перебудова партнерських відносин на основі рівноправності жінок і чоловіків – одна з умов стійкого розвитку, стрижнем якого є інтереси людини.

Утвердження гендерної рівності в суспільстві наштовхується на безліч стереотипів: «Вірна берегиня домашнього вогнища – це ідеальна жінка», «Призначення жінки – сім'я, діти, дім», «Призначення чоловіка – кар'єра». Ці тези можна почути досить часто. Подолання стереотипів і просвітницька робота й надалі залишаються важливими складовими гендерних перетворень у сучасному суспільстві.

У Польщі дедалі частіше на політичних посадах з'являються жінки. На виборах мера (президента) Варшави перемогу в листопаді 2006 року здобула Ханна Гронкевич-Вальц, кандидат від партії «Платформа обивательська». Вона стала першою жінкою, котра посіла таку високу посаду в Польщі. Розвиток гендерної рівності у Польщі посилюватиметься внаслідок того, що гендерна політика в Європейському Союзі є пріоритетною. Що демократичнішою стає країна, то краще розвивається гендерна рівність. І навпаки: що гірше долаються гендерні проблеми, то демократичнішою стає країна.

Принцип гендерної рівності закріплений в Конституції України. Статті 3, 21, 23, 24 Конституції закріплюють рівність чоловіків та жінок в усіх сферах життя. Частина третьої ст. 24 Конституції України безпосередньо присвячена подоланню дискримінації стосовно жінок в Україні та наголошує на тому, що рівність прав жінок і чоловіків забезпечується:

наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній та культурній діяльності, у здобутті освіти та професійній підготовці, у праці та винагороді за неї. Йдеться також про те, що створюються умови, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством. Мова йде про правовий захист, матеріальну і моральну підтримку материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам та матерям. Законодавчо чоловіки позбавлені такої можливості. Саме такий підхід є характерною ілюстрацією формального розуміння принципу гендерної рівності[1].

Ситуація в сьогоденній Україні потребує створення і реалізації державної програми подолання гендерної нерівності, адже зміни у становищі жінок в Україні можливі лише за умови послідовної державної гендерної політики. У 60-ти країнах світу, можна чітко побачити, що ті країни, які найбільшою мірою наближені до гендерної рівності, є, водночас, і найрозвиненішими економічно, з найважливішими соціальними гарантіями для населення. Усі ті держави, які ще в 70-х роках прийняли гендерні закони, вже в 90-х увійшли до кола найпрогресивніших і найбільш забезпечених країн світу. В той час як Україна в гендерному вимірі суттєво відстає від Європи.

Таким чином, міжнародний досвід дає такі позитивні практики утвердження гендерної рівності. Серед найпоширеніших :

1. Законодавчерегулювання. Прийняття спеціалізованих законів з утвердження гендерної рівності.
2. Запровадження спеціалізованої інституції Омбудсмена з рівних прав і можливостей.
3. Формування парламентських структур (груп, комітетів, комісій) з рівних прав і можливостей. Важливою є інформативна політика парламенту з популяризації гендерної рівності в суспільстві.
4. Запровадження фондів, організацій та їхніх мереж, діяльність котрих спрямована на досягнення гендерного паритету в політиці.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 - 1996 р., № 30, стаття 141
2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 17.05.2005 // Відомості Верховної Ради України від 30.12.2005 – 2005., N 52, ст.561
3. Бертольд М. Гендерна політика і гендерна рівність в Австрії // Матеріали круглого столу «Австрія–Україна: гендерна рівність», 17 березня 2007 року. – Київ: Австрійський культурний форум. – 6 с.
4. Вибори у Європейському Союзі. – К, 2007. – Розділ 4. – С. 3.
5. Мельник Т. Міжнародний досвід гендерних перетворень. – К: Логос, 2004. – 320 с. – С. 117.